

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Cob/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119455603
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Ragan
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6119455603.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Ragana a sudcov JUDr. Zdenky Kohútovej a JUDr. Júliusa Tótha v spore žalobcu: 2. Investičné družstvo, Karpatské námestie 10/A, Bratislava - mestská časť Rača 831 06, IČO: 48 276 596, zastúpený: AK VAVRINČÍK, s.r.o., Hurbanova 1, 915 01 Nové mesto nad Váhom, IČO: 52 619 818, proti žalovanému: Jaroslav Garčár, Námestie Mieru 944/11, 045 01 Moldava nad Bodvou, IČO: 41 448 979, zastúpený: JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom, Čajakova 5, 040 01 Košice, o zaplatenie 17.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 24. septembra 2021, č.k. 10Cb/11/2020-130, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 24. septembra 2021, č.k. 10Cb/11/2020-130.
- II. Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
2. Súd prvej inštancie toto rozhodnutie odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu (Steel constructions s.r.o.) sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 17.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 9.4.2019 do zaplatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur, titulom zmluvnej pokuty. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 1.12.2018 uzatvoril Mandátnu zmluvu, v ktorej sa žalovaný zaviazal vykonávať činnosť smerujúcu k uzatvoreniu zmlúv (obchodov) s tretími osobami (zákazníkmi). Žalovaný dňa 27.3.2019 navštívil zákazníka, spoločnosť Schaeffler Slovensko, spol. s r.o., pod hlavičkou spoločnosti SIMAP GROUP, a.s., ako aj ďalšie spoločnosti pod hlavičkou konkurenčných spoločností, čo je hrubé porušenie Mandátnej zmluvy. Žalobca si preto podľa článku V. bod 6 Mandátnej zmluvy uplatnil z konkurenčnej doložky časť zmluvnej pokuty vo výške 17.000,- eur s príslušenstvom.
3. Žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Poprel, že navštívil dňa 27.3.2019 spoločnosť Schaeffler Slovensko spol. s r.o. ako zástupca spoločnosti SIMAP GROUP, a.s. Uvedenú spoločnosť navštívil pod hlavičkou Steel constructions s.r.o. a to za účelom dojednania zákazky pre Steel constructions s.r.o. Žalovaný preto neporušil ustanovenie článku V. ods. 6 Mandátnej zmluvy. Ďalej uviedol, že mu doposiaľ zo strany právneho predchodcu žalobcu neboli uhradené faktúry za výkon prác po dobu 5 mesiacov vo výške 8.677,81 eur.

4. Právny predchodca žalobcu poukázal, že žalovaný opakovane spolupracoval s tretími subjektmi, čím porušil konkurenčnú doložku dojednanú v Mandátnej zmluve. Napriek upozorneniu zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovaný aj naďalej pokračoval v porušovaní Mandátnej zmluvy, čím konal v priamom rozpore so záujmami právneho predchodcu žalobcu. Žalovaný doposiaľ nepredložil faktúry s riadne vyplnenou prílohou, tak ako to bolo dojednané medzi stranami, preto ich nemožno považovať za splatné. Zároveň žalovaný nepreukázal, že mu vznikol nárok na plnenie za činnosť vykonávanú v prospech právneho predchodcu žalobcu.

5. Žalovaný uviedol, že dňa 21.3.2019 obdržal od právneho predchodcu žalobcu „Výpoveď mandátnej zmluvy“, v ktorej nie je uvedené, že dôvodom výpovede malo byť porušenie konkurenčnej doložky. Až keď sa žalovaný dožadoval úhrady svojich nárokov - odmeny od právneho predchodcu žalobcu, tento si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu, ktorú doposiaľ nezdokladoval.

6. Právny predchodca žalobcu poukázal na článok III. bod 3 písm. b) Mandátnej zmluvy, podľa ktorej môže zmluva zaniknúť výpoveďou bez uvedenia dôvodu a to momentom doručenia výpovede zmluvnou stranou. Neuvedenie dôvodu výpovede nie je dôvodom na namietanie akejkolvek neúčinnosti výpovede, nakoľko bola medzi stranami dohodnutá možnosť výpovede aj bez uvedenia dôvodu. Ustanovenie článku V. bod 6 Mandátnej zmluvy určuje, porušením ktorej konkrétnej povinnosti vzniká nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Právny predchodca žalobcu si uplatnil z konkurenčnej doložky zmluvnú pokutu vo výške 17.000,- eur, čo nepredstavuje celkovú výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Žalobca zároveň navrhol vykonanie dôkazu a to návštevou knihou spoločnosti Schaeffler Slovensko, spol. s.r.o., kde je žalovaný zapísaný pod spoločnosťou SIMAP GROUP, a.s. ako aj označených svedkov.

7. Žalovaný poukázal na znenie ustanovenia § 672a ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré obsahuje úpravu konkurenčnej doložky, ktorú môže súd obmedziť alebo vyhlásiť za neplatnú z dôvodu, že konkurenčná doložka zasahuje do základných slobôd, predovšetkým práva na slobodné podnikanie. Konkurenčná doložka sa vzťahuje na vopred určené územie a na vopred určený okruh zákazníkov na tomto území. Konkurenčná doložka dohodnutá stranami v Mandátnej zmluve je zjavne neurčitá, pretože sa nevzťahuje na okruh zákazníkov a hlavne na územie kde by mala platiť. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 397/2016 zo dňa 15.6.2016 v obdobnej veci. Konkurenčná doložka dojednaná v Mandátnej zmluve je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže § 672a Obchodného zákonníka je kogentné ustanovenie, od ktorého sa zmluvné strany nemôžu odchýliť.

8. Súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že dňa 1.12.2018 uzavrel žalovaný ako mandatár s právnym predchodcom žalobcu ako mandantom Mandátnu zmluvu, predmetom ktorej bol záväzok žalovaného v mene a na účet mandanta vykonávať za odplatu obchodné aktivity - predaj výrobkov a služieb spoločnosti mandanta a mandant sa zaviazal zaplatiť žalovanému za to odplatu. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že súčasťou Mandátnej zmluvy bol článok V. „Osobitné ustanovenia“, kde sa zmluvné strany v bode 6 dohodli, že mandatár nie je oprávnený počas trvania zmluvy vykonávať rovnakú, resp. obdobnú činnosť pre seba alebo tretí subjekt. Mandatár zároveň súhlasil, že nebude vykonávať rovnakú, resp. obdobnú činnosť 12 mesiacov po ukončení platnosti zmluvy. V prípade porušenia vyššie uvedených povinností sa mandatár zaviazal uhradiť mandantovi zmluvnú pokutu vo výške 30.000,- eur, čím nie je dotknutý nárok na náhradu škody, ktorá porušením povinností mandatára môže mandantovi vzniknúť.

9. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že sporé medzi stranami bolo, či žalovaný dňa 27.3.2019 navštívil zákazníka, spoločnosť Schaeffler Slovensko, spol. s.r.o. pod hlavičkou spoločnosti SIMAP GROUP, a.s., ďalšie spoločnosti pod hlavičkou konkurenčných spoločností ako aj platnosť samotnej konkurenčnej doložky.

10. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 1, § 261 ods. 1, § 263 ods. 1, § 267 ods. 1, § 387, § 391, § 397 § 566, § 653, § 672a Obchodného zákonníka, ktoré upravujú rozsah pôsobnosti Obchodného zákonníka, obchodné záväzkové vzťahy, výnimky z dispozitívnej povahy právnej úpravy záväzkových vzťahov, neplatnosť právnych úkonov, podstatu a pojem premlčania, začiatok premlčania, premlčaciu dobu, mandátnu zmluvu, určenie územnej pôsobnosti obchodného zástupcu v zmluve o obchodnom zastúpení a konkurenčnú doložku upravenú v zmluve o obchodnom zastúpení. Ďalej podľa §

37, § 39, § 544 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú náležitosti právneho úkonu, neplatnosť právneho úkonu, zmluvnú pokutu a článok 35 ods. 1 a 2 Ústavy SR, ktorý upravuje právo na podnikanie.

11. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa zaoberal skúmaním formálnych a obsahových predpokladov pre platné dojednanie zmluvnej pokuty, ktorú ako zabezpečovací inštitút vo vzťahu k plneniu zmluvných povinností subjektov záväzkovo právnych vzťahov upravuje ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka aj pre oblasť obchodnoprávných vzťahov.

12. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že obsahová požiadavka dostatočne presného a určitého identifikovania povinnosti, ktorá má byť zabezpečená zmluvnou pokutou, vyplýva z ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj zo všeobecnej požiadavky určitosti a zrozumiteľnosti právnych úkonov, ktorá je v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka podmienkou ich platnosti. Povinnosť, ktorá mala byť zabezpečená zmluvnou pokutou, bola špecifikovaná ako povinnosť vyplývajúca žalovanému z tzv. konkurenčnej doložky, ktorá bola dojednaná v článku V. bod 6 Mandátnej zmluvy v zmysle ustanovenia § 672a Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal otázkou platnosti predmetnej konkurenčnej doložky. Ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka upravujúce konkurenčnú doložku v zmluve o obchodnom zastúpení je v zmysle § 263 Obchodného zákonníka ustanovením kogentným, od ktorého sa zmluvné strany nemôžu odchýliť, ani ho dohodou vylúčiť. Nie je pritom vylúčené, aby hmotnoprávny inštitút konkurenčnej doložky bol dohodnutý aj pri inom zmluvnom type ako v zmluve o obchodnom zastúpení. Ak však k tomu dôjde, tak kritériá tohto inštitútu vyjadrené pri zmluvnom type v obchodnom zastúpení podľa § 672a Obchodného zákonníka sú aplikovateľné aj v prípade dojednanja Mandátnej zmluvy, t.j. Obchodný zákonník nevylučuje, aby konkurenčná doložka nemohla byť súčasťou iného typu zmluvy. Dôležité je, aby spĺňala podmienky ustanovené v § 672a Obchodného zákonníka na to, aby sa stala platnou. V ustanovení § 672a ods. 1 Obchodného zákonníka sa premieta ústavný princíp zakotvený v článku 35 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, pričom zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia pre výkon určitých zamestnaní alebo činností. Obmedzenie práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť konkurenčnou doložkou v zmysle § 672a Obchodného zákonníka má mať jasne vymedzené hranice, a to v podobe dostatočne určitého vymedzenia časového, geografického (alebo osobného) a vecného obmedzenia podnikania obchodného zástupcu (uznesenie NS ČR sp. zn. 23 Cdo 2785/2009, rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 508/2009). Podstatnými náležitosťami dojednanja konkurenčnej doložky v zmysle § 672a Obchodného zákonníka sú: písomná forma, vymedzenie obdobia platnosti zákazu vykonávania konkurenčnej činnosti, určenie územia alebo určeného okruhu zákazníkov na tomto území a vymedzenie činnosti, na ktorú sa má konkurenčná doložka vzťahovať.

13. Ďalej uviedol súd prvej inštancie, že písomná forma konkurenčnej doložky bola dodržaná, rovnako bolo v súlade s ustanovením § 672a Obchodného zákonníka dostatočne určito vymedzené obdobie jej platnosti (počas platnosti zmluvy, ako aj po dobu 12 mesiacov po jej skončení). Povinnosť, ktorá sa konkurenčnou doložkou zakazuje, možno pritom viazať na obdobie po skončení zmluvy a nie aj na obdobie počas realizácie zmluvy, t.j. od podpísania zmluvy.

14. Nakoľko vymedzenie územia v konkurenčnej doložke je jej podstatnou náležitosťou, je potrebné jeho výslovné vymedzenie tak, aby bolo nezameniteľné. Analogická aplikácia ustanovenia § 653 druhá veta Obchodného zákonníka v prípade absencie dojednanja územného rozsahu konkurenčnej doložky je vylúčená (obdobne rozsudok NS ČR sp.zn. 23 Cdo 3859/2009). Z posúdenia samotného obsahu konkurenčnej doložky tak, ako je táto dojednaná v spornej Mandátnej zmluve, jednoznačne vyplýva, že v nej absentuje výslovné vymedzenie územného rozsahu, na ktorý sa má konkurenčná doložka vzťahovať.

15. Dôvodil súd prvej inštancie, že právnym následkom absencie územného rozsahu konkurenčnej doložky ako podstatnej náležitosti v zmysle ustanovenia § 672a Obchodného zákonníka je neplatnosť konkurenčnej doložky. Táto neplatnosť je ustanovená na ochranu mandátára, preto sa jej môže v zmysle ustanovenia § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka dovoliť len mandatár, a teda jedná sa o neplatnosť relatívnu (obdobne rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 3859/2009, rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 508/2009, uznesenie NS ČR sp. zn. 23 Cdo 2785/2009). Právo namietat' relatívnu neplatnosť právneho úkonu sa premlčuje uplynutím štvorročnej premlčacej lehoty plynúcej odo dňa, keď sa právny úkon mohol urobiť, a to v zmysle ustanovení § 387 ods. 1 a 2, § 391 ods. 2 a § 397 Obchodného zákonníka. V tejto časti sa žalovaný relatívnej neplatnosti konkurenčnej doložky z dôvodu absencie

vymedzenia jej územnej platnosti dovolal, a to písomným podaním doručeným súdu dňa 25.6.2020 a následne prostredníctvom súdu doručeným žalobcovi cestou právneho zástupcu dňa 22.7.2020. Až týmto dátumom (22.7.2020) možno hovoriť o dovolaní sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu zo strany žalovaného voči právnemu predchodcovi žalobcu ako druhému účastníkovi tohto právneho úkonu. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný tak učinil pred uplynutím štvorročnej premlčacej doby (dňom uzavretia Mandátnej zmluvy, t.j. dňa 1.12.2018 keď začala premlčacia doba plynúť).

16. Ďalej súd prvej inštancie poukázal, že aj vymedzenie činnosti v dohodnutej konkurenčnej doložke bolo špecifikované ako „rovnaká, resp. obdobná činnosť“. Vo vzťahu k „rovnakej“ činnosti možno akceptovať jej vymedzenie ako dostatočne určité a to aj s poukazom na rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 3859/2009, podľa ktorého, ak je zo zmluvy o obchodnom zastúpení zrejmé, akú činnosť obchodný zástupca vykonáva, nie je nevyhnutné túto činnosť ďalej špecifikovať v konkurenčnej doložke a možno odkázať na obsah zmluvy o obchodnom zastúpení. Neplatí to však vo vzťahu k ďalšej činnosti, vymedzenej ako „obdobná“. Podľa názoru súdu prvej inštancie absentuje definovanie (špecifikovanie) tejto obdobnej činnosti. Takto dohodnutá konkurenčná doložka (jej časť) sa v podstate vymyká akýmkoľvek obmedzeniam v predmete a rozsahu činnosti. Vymedzenie tejto činnosti je široké a neurčité. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie dospel k záveru, že stranami dojednaná konkurenčná doložka (vo vzťahu k časti činnosti označenej ako „obdobná“) v článku V. bod 6 Mandátnej zmluvy je absolútne neplatným právnym úkonom podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu neurčitého vymedzenia činnosti, ktorú mandatár teda žalovaný v jej zmysle nesmie vykonávať.

17. Súd prvej inštancie konštatoval, že ak neexistoval záväzok, resp. povinnosť, nemohlo dôjsť ani k porušeniu takejto povinnosti (záväzku) a tým ani k vzniku nároku mandanta na zmluvnú pokutu. Konkurenčná doložka bola dohodnutá neplatne, preto z nej nemohol vzniknúť záväzok žalovaného, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť ani k jeho porušeniu (nesplneniu), preto ani k vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

18. Ďalej súd prvej inštancie s poukazom na už vyslovený právny názor uviedol, že nebolo vo veci relevantné zaoberať sa argumentáciou žalobcu vo vzťahu k skúmaniu žalobcom tvrdeného porušenia konkurenčnej doložky konaním žalovaného. Súd prvej inštancie preto ďalšie argumenty uvádzané v konaní nepovažoval za relevantné, bez potreby sa s nimi osobitne zaoberať.

19. O trovách konania medzi stranami súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

20. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces /§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p./; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci /§ 365 ods. 1 písm. d) C.s.p./; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností /§ 365 ods. 1 písm. e) C.s.p./; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam /§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p./; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené /§ 365 ods. 1 písm. g) C.s.p./ a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p./.

21. Žalobca v odvolaní namietal, že medzi stranami neboli sporné skutkové tvrdenia o uzatvorení Mandátnej zmluvy a jej obsahu, teda nesporné a zhodné skutočnosti sú vylúčené zo súdneho prieskumu, preto nepodliehajú hodnoteniu súdu a jeho rozhodovacej činnosti. Súd prvej inštancie preto prekročil rozsah právomoci a posudzoval skutočnosti, ktoré nebol oprávnený posudzovať. Napadnutý rozsudok pritom porušuje princíp právnej istoty, keďže súd prvej inštancie sa zaberá konkurenčnou doložkou mandátnej zmluvy, ktorú posudzoval bez ohľadu na to, že predmetné ustanovenie Mandátnej zmluvy bolo nesporné. Žalovaný nerozporoval existenciu Mandátnej zmluvy, existenciu konkurenčnej doložky v nej uvedenej, zmluvnú pokutu a jej výšku.

22. Ďalej sa žalobca nestotožnil s názorom žalovaného, že tzv. konkurenčná doložka je zjavne neurčitá. Ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka spadá pod zákonné vymedzenie zmluvy o obchodnom zastúpení (§ 652 a nasl. Obchodného zákonníka). V posudzovanej veci sa nejedná o spor zo zmluvy o obchodnom zastúpení, ale o spor z mandátnej zmluvy. Preto nie je možné vytrhávať jednotlivé zákonné ustanovenia jedného zmluvného typu k druhému zmluvnému typu. Zákonodarca neráta s použitím § 672a Obchodného zákonníka na ustanovenia o mandátnej zmluve, ktorá predstavuje samostatný a úplne odlišný zmluvný typ. Súd prvej inštancie preto nesprávne posúdil právny a skutkový stav veci a vydal nezákonné rozhodnutie porušujúce práva žalobcu a ustanovenia samotného Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie porušil právnu istotu, zásadu rovnosti strán v konaní a nezákonne zamenil odlišné zmluvné typy. Nie je možné posudzovať uzatvorenú konkurenčnú doložku v súvislosti s ustanovením § 672a Obchodného zákonníka a podrobovať ju súdnemu prieskumu v zmysle § 672a Obchodného zákonníka. Žalovaný nebol obchodný zástupca a ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka nie je všeobecným ustanovením upravujúcim konkurenčné doložky.

23. Žalobca taktiež namietal, že Obchodný zákonník neobsahuje úpravu zákazu konkurencie pri iných zmluvných typoch. V rámci obchodnoprávnych vzťahov nie je vylúčené, aby si podnikatelia v rámci zmluvnej voľnosti dojednali konkurenčnú doložku v uzatváraných zmluvných vzťahoch (napríklad aj v mandátnej zmluve). Preto bolo zmluvnou voľnosťou medzi stranami uzatvorenie takejto konkurenčnej doložky ako aj jej obsahu. Zmluvnú voľnosť strán typickú pri obchodnoprávnych vzťahoch nie je možné sankcionovať neplatnosťou. Takýmto spôsobom súd prvej inštancie nezákonne zasahuje do zmluvnej voľnosti strán v obchodnoprávnych vzťahoch. Súd prvej inštancie nesprávne aplikoval § 672a Obchodného zákonníka a nezákonne zasiahol do zmluvnej voľnosti strán. Použitie analógie právnej úpravy konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení na iné typy obchodných zmlúv obmedzuje zmluvnú voľnosť v obchodnoprávnych vzťahoch, ktorá je pre tieto charakteristická. Z uvedeného dôvodu nie je možná ani aplikácia § 653 a § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka.

24. Žalobca ďalej uviedol, že samotná konkurenčná doložka, jej znenie a výška boli medzi stranami označené ako nesporné, preto nie je možné aby sa súd zaoberal otázkou samotnej konkurenčnej doložky a akokoľvek spochybňoval jej platnosť, resp. určitosť. Z Mandátnej zmluvy nevyplýva, že by sa dojednanie článku V. bod 6 zmluvy uzatvorilo podľa § 672a Obchodného zákonníka. Toto ustanovenie zmluvy nie je možné podradiť pod ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je navyše nepreskúmateľné a neudržateľné. Súd prvej inštancie porušil mimo iného aj § 220 C.s.p. Tvrdenia súdu prvej inštancie, že § 672a Obchodného zákonníka je aplikovateľný aj na dojednania o Mandátnej zmluve sú nepreukázateľné súdne domnienky, ktoré nie sú žiadnym spôsobom podopreté dôkazmi. Takéto konštatovanie je iba ohýbanie právnych noriem a nezákonné pozmeňovanie platných právnych predpisov. Súd prvej inštancie si nezákonne dotvoril právne normy. Obchodný zákonník nevylučuje, aby tzv. konkurenčná doložka nemohla byť súčasťou iného typu zmluvy, no súčasne neuvádza, že v takomto prípade musí spĺňať podmienky § 672a Obchodného zákonníka.

25. Napokon žalobca poukázal, že v spore navrhol množstvo dôkazných prostriedkov, ktoré súd prvej inštancie nezohľadnil a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nevysporiadal ani s otázkou, z akého dôvodu tieto žalobcom navrhnuté dôkazy nevykonali. Súdom prvej inštancie citované rozhodnutia NS ČR sp. zn. 23 Cdo 2785/2009 a sp. zn. 23 Cdo 508/2009 sa vzťahujú na zmluvu o obchodnom zastúpení. Žalobca nesúhlasil, že by obsah konkurenčnej doložky bol neurčitý alebo široký a konkurenčná doložka neplatná. Preto je potrebné tzv. konkurenčnú doložku považovať za uzatvorenú riadne a platne.

26. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s konkurenčnou doložkou a to bez ohľadu na to, či bola dojednaná v mandátnej zmluve alebo zmluve o obchodnom zastúpení. Bez ohľadu na to, v akej zmluve je konkurenčná doložka upravená musí mať nevyhnuté náležitosti, ktoré presne a jasne definujú územie, okruh zákazníkov ako aj činnosti, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu zastúpeného a to z dôvodu, že konkurenčná doložka zasahuje do základných slobôd, predovšetkým práva na slobodné podnikanie, preto ju zákonodarca považoval za nutné regulovať. Konkurenčná doložka upravená v Mandátnej zmluve je zjavne neurčitá, pretože sa nevzťahuje na okruh zákazníkov a hlavne na územie kde by mala platiť.

27. Žalobca v odvolacej replike, zotrval na svojej doterajšej argumentácii v priebehu konania a v podanom odvolaní. Poukázal, že na skutkový stav nie je možné aplikovať uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 397/2016 a ani právnu úpravu platnú v Českej republike.

28. V priebehu odvolacieho konania žalobca (BN2S s.r.o.) navrhol podľa § 80 C.s.p. zmenu strany sporu, o ktorej odvolací súd rozhodol uznesením zo dňa 13.6.2022 tak, že na miesto pôvodného žalobcu pripustil vstup 2. Investičné družstvo, ktoré nadobudlo pohľadávku, ktorá je predmetom sporu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.12.2021.

29. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu, ktoré bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania, pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu, na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 385 ods. 1 C.s.p. Odvolanie prejednal podľa § 379 - § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

30. Rozsudok odvolacieho súdu bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 C.s.p. odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo podľa § 219 ods. 3 C.s.p. oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

31. Žalobca podanie odvolania odôvodnil dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g) a h) C.s.p. Odvolací súd zastáva názor, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

32. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností dospel k správne právnemu záveru. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

33. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolací súd zhodnotil, že súd prvej inštancie presvedčivo a logicky odpovedal na každý argument vznesený v spore a toto odôvodnenie spĺňa kritéria vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vedie aj to, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

34. Písomné vyhotovenie rozsudku je v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p., keďže závery v ňom obsiahnuté sú dostatočné, keď súd prvej inštancie náležite sumárne posúdil skutkové zistenia v nadväznosti na vyhodnotenie celkovej dôkaznej situácie a s poukazom na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, ktorých závery sú plne aplikovateľné aj na posudzovaný spor. Napádaný rozsudok tak napĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti.

35. Z obsahu odvolania v zásade vyplýva, že žalobca nesúhlasí s právnymi závermi súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenie o nepreskúmateľnosti napádaného rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

36. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalobcu a k podstatným tvrdeniam strán sporu v tomto odvolacom konaní, odvolací súd udáva:

37. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca si žalobou uplatňuje nárok na úhradu zmluvnej pokuty od žalovaného na základe Mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu ako mandantom a žalovaným ako mandatárom a to za porušenie konkurenčnej doložky uvedenej v článku V. bod 6 zmluvy, podľa ktorej mandatár nie je oprávnený počas trvania zmluvy vykonávať rovnakú, resp. obdobnú činnosť pre seba alebo tretí subjekt. Mandatár zároveň súhlasil, že nebude vykonávať rovnakú, resp. obdobnú činnosť 12 mesiacov po ukončení platnosti zmluvy. V prípade porušenia vyššie uvedeních povinností sa mandatár zaviazal uhradiť mandantovi zmluvnú pokutu vo výške 30.000,- eur.

38. Medzi stranami nebolo sporné, že došlo k uzatvoreniu zmluvy, ktorú strany označili ako Mandátna zmluva, vrátane v nej uvedenej konkurenčnej doložky v článku V. ods. 6 zmluvy označenom ako „Osobitné ustanovenia“. Právny predchodca žalobcu uplatnil nárok na zmluvnú pokutu za porušenie povinností žalovaného nevykonávať rovnakú, resp. obdobnú činnosť pre tretí subjekt, ktorého sa mal žalovaný dopustiť dňa 27.3.2019. Medzi stranami pritom nebolo sporné, že mandant Mandátnu zmluvu vypovedal s účinkami ku dňu 21.3.2019.

39. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na názore, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že nedošlo k porušeniu povinnosti žalovaného vyplývajúcej z konkurenčnej doložky, považujúc konkurenčnú doložku v Mandátnej zmluve za neplatnú, keďže nezodpovedá ustanoveniu § 672a Obchodného zákonníka.

40. Pokiaľ žalobca namietal, že existencia Mandátnej zmluvy a konkurenčná doložka nebola medzi stranami sporná a preto súd prvej inštancie nebol oprávnený platnosť konkurenčnej doložky vôbec posudzovať, odvolací súd udáva, že takýto výklad žalobcu nezodpovedá ustanoveniu § 151 ods. 1 v spojení s § 186 ods. 2 C.s.p., keďže žalovaný nerozporoval iba uzatvorenie takéhoto zmluvného dojednania, no namietal samotnú platnosť dohody uvedenej v článku V. bod 6 predmetnej Mandátnej zmluvy, preto súd prvej inštancie správne posudzoval, či toto ustanovenie zmluvy neodporuje zákonu, teda je platným právnym úkonom.

41. Podľa § 672a ods. 1 Obchodného zákonníka, v zmluve možno písomne dohodnúť, že obchodný zástupca nesmie najdlhšie dva roky po skončení zmluvy na určenom území alebo voči určenému okruhu zákazníkov na tomto území vykonávať na vlastný alebo cudzí účet činnosť, ktorá bola predmetom obchodného zastúpenia, alebo inú činnosť, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu zastúpeného.

42. Podľa § 672a ods. 2 Obchodného zákonníka, v prípade pochybností môže súd konkurenčnú doložku, ktorá by obmedzovala obchodného zástupcu viac, ako vyžaduje potrebná miera ochrany zastúpeného, obmedziť alebo vyhlásiť za neplatnú.

43. Ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka je transpozíciou čl. 20 Smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1, Ú.v. ES L 382, 31.12.1986) (ďalej „smernice o obchodných zástupcoch“).

44. Ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka umožňuje, aby si zmluvné strany dohodli konkurenčnú doložku, v ktorej sa obchodný zástupca môže zaviazat', že nebude najdlhšie dva roky po skončení zmluvy na určenom území alebo voči určenému okruhu zákazníkov na tomto území vykonávať na vlastný alebo cudzí účet činnosť, ktorá bola predmetom obchodného zastúpenia, alebo aj inú činnosť, ktorá by vo vzťahu k podnikaniu zastúpeného mala súťažnú povahu. Dohoda musí mať písomnú formu a musí byť obmedzená obdobím a môže sa vzťahovať len na určitú územnú oblasť, určitých zákazníkov a určité obchody. V prípade, ak konkurenčná doložka neobsahuje tieto pravidlá, prípadne je s nimi v rozpore, je v danej časti neplatná.

45. Smernica o obchodných zástupcoch, ako aj Obchodný zákonník, majú zabezpečovať poskytnutie primeranej miery ochrany záujmov obchodného zástupcu. Táto zvýšená miera ochrany sa prejavuje v možnosti, aby v prípade pochybností súd konkurenčnú doložku, ktorá by obmedzovala obchodného zástupcu viac, ako vyžaduje potrebná miera ochrany zastúpeného, obmedzil alebo vyhlásil za neplatnú, ako aj v možnosti, aby konkrétne sporné konania obchodného zástupcu posudzoval konajúci súd v kontexte tejto zvýšenej miery ochrany.

46. Konkurenčná doložka je stanovená na ochranu oprávnených záujmov zastúpeného pri jeho účasti v hospodárskej súťaži; zastúpený sa konkurenčnou doložkou chráni pred činnosťou obchodného zástupcu, ktorá by mala súťažnú povahu. Požiadavkou na obmedzenie zákazu konkurencie, ako z hľadiska doby jej trvania, tak z hľadiska územného a prípadne tiež osobného rozsahu (čo do okruhu tretích osôb), potom zákonná úprava sleduje ochranu oprávnených záujmov obchodného zástupcu ako podnikateľa. Ide o to, aby obmedzenie práva obchodného zástupcu podnikat' malo jasne vymedzené hranice, stanovené v konkurenčnej doložke a aby takto dojednaný zákaz konkurencie neobmedzoval obchodného zástupcu viac, než koľko vyžaduje potrebná miera ochrany zastúpeného. V ustanovení

§ 672a Obchodného zákonníka sa premieta ústavný princíp, zakotvený i v článku 26 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého, každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu na neho, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú hospodársku činnosť (tiež článok 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a zákon môže stanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolanií alebo činností /článok 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2018 sp. zn. 5Obdo 14/2017)/.

47. Napriek skutočnosti, že predmetná konkurenčná doložka nebola dojednaná v rámci zmluvy o obchodnom zastúpení, niet pochyb o tom, že ak je pri inom zmluvnom type (príp. inominátnej zmluve) dohodnutý hmotnoprávny inštitút konkurenčnej doložky, ktorá je výslovne upravená v zmluve o obchodnom zastúpení podľa § 672a ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, kritériá tohto inštitútu sú použiteľné aj v prípade jeho dojednania pri inom zmluvnom type /resp. inominátnej zmluve (porovnaj nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12.11.2020 sp. zn. III. ÚS 101/2020)/.

48. Rovnako aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 30.9.2016, sp. zn. 4 Obdo 17/2016 potvrdil, že je správny záver, že hoci sa v slovenskom Obchodnom zákonníku nenachádza právna úprava konkurenčnej doložky pri iných typoch zmlúv, než je zmluva o obchodnom zastúpení, neznamená to, že by nebolo možné ju v týchto zmluvách platne dojednať. Najvyšší súd SR tak potvrdil zmluvnú voľnosť podnikateľov ohľadom tohto právneho inštitútu, no zároveň v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že zákaz konkurenčnej činnosti nemôže byť neobmedzený. Ak teda dôjde k dojednaniu konkurenčnej doložky v akejkoľvek obchodnej zmluve, má sa jej rozsah spravovať vždy podmienkami uvedenými v ustanovení § 672a Obchodného zákonníka. Je tomu tak preto, že konkurenčná doložka zasahuje do základných slobôd, predovšetkým práva na slobodné podnikanie, preto je nevyhnutné ju regulovať.

49. Obchodný zákonník nepripúšťa vznik zmluvy, ak predmet záväzkov nebude dostatočne určitý. Pre posúdenie, či ide o pomenovaný zmluvný typ alebo ide o zmluvu, ktorá nie je upravená v Občianskom alebo v Obchodnom zákonníku, je právne relevantný jej obsah a nie jej označenie zmluvnými stranami (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2020 sp. zn. 5Cdo 130/2018).

50. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že Mandátna zmluva bola uzatvorená platne, žiadna zo strán v konečnom dôsledku platnosť tohto zmluvného vzťahu ani nenamietala (s výnimkou neplatnosti konkurenčnej doložky obsiahnutej v zmluve namietanej žalovaným).

51. Zo znenia spornej konkurenčnej doložky vyplýva, že v nej nebol vymedzený jej územný rozsah, čo je jedna z podstatných náležitostí konkurenčnej doložky, ktorej absencia spôsobuje jej neplatnosť. Pokiaľ ide o obsah Mandátnej zmluvy, v žiadnom jej ustanovení nie je uvedené, že by sa činnosť žalovaného mala vzťahovať na územie Slovenskej republiky. Aj v prípade, ak by bolo v samotnej Mandátnej zmluve uvedené, že žalovaný je povinný vykonávať činnosť len na území Slovenskej republiky (teda zmluva by výslovne obsahovala vymedzenie miesta výkonu jeho činnosti), nezhojilo by to nedostatok podstatnej náležitosti konkurenčnej doložky podľa § 672a ods. 1 Obchodného zákonníka (v tejto súvislosti porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22.2.2018, sp. zn. 1Cob/182/2016).

52. Konkurenčná doložka tak nepochybne neobsahovala jej teritoriálne obmedzenie. Ustanovenie § 672a Obchodného zákonníka je kogentné (§ 263), čo znamená, že zmluvné strany sa od neho nemôžu odchyliť. Ak podstatné náležitosti konkurenčnej doložky vyžadované ustanovením § 672a ods. 1 Obchodného zákonníka v nej nie sú uvedené, následkom je absolútna neplatnosť takejto doložky pre rozpor so zákonom, čo napokon namietal v konaní pred súdom prvej inštancie aj žalovaný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Neobmedzeným rozsahom miestnej pôsobnosti konkurenčná doložka v podstate znemožňuje žalovanému vykonávať jeho ústavné právo na slobodný výkon povolania.

53. Odvolací súd má za to, že pokiaľ konkurenčná doložka neobsahuje jednu z podstatných náležitostí (v prejednávanej veci vymedzenie územia, na ktoré sa zákaz konkurenčnej činnosti vzťahuje) je neplatná

absolútne, nielen relatívne v zmysle § 267 Obchodného zákonníka. Podstatným je totiž účel smernice, ktorá bola transponovaná do Obchodného zákonníka ustanovením § 672a Obchodného zákonníka, a tým je mimo iného zabezpečiť zvýšenú mieru ochrany obchodnému zástupcovi.

54. V prípade, ak by sa jednalo o relatívnu neplatnosť predmetnej konkurenčnej doložky, nemalo by to na rozhodnutie odvolacieho súdu žiadny vplyv. V prejednávanej veci sa totiž žalovaný neplatnosť konkurenčnej doložky z dôvodu absencie jej teritoriálneho vymedzenia dovolal ešte v konaní pred súdom prvej inštancie.

55. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti (porovnaj Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 7/1998).

56. V prípade, ak sa v odôvodnení súd prvej inštancie nezaoberal konkrétnou námietkou sporovej strany, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie v danej veci za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. Mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

57. Žalovaný v podanom odvolaní namietal aj nevykonanie navrhnutých dôkazov a to na preukázanie porušenia povinnosti žalovaného vyplývajúcich mu z konkurenčnej doložky. K tejto námietke odvolací súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry platí, že postup súdu, ktorým nebol vykonaný dôkaz navrhnutý stranou sporu, nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Strany sporu sú totiž povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov, ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli, budú vykonané, rozhoduje však súd. Právo strany sporu navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie stranám sporu. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté žalobcom, nebol týmto postupom žalovaný vylúčený z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu patrí.

58. Súd prvej inštancie nevykonanie ďalšieho dokazovania riadne a logicky odôvodnil tým, že výsledky už vykonaného dokazovania postačujú na konečné rozhodnutie vo veci samej. S týmito závermi sa odvolací súd plne stotožňuje. Práve s poukazom na už v konaní vykonané dokazovanie súd prvej inštancie ďalšie dôkazy z dôvodu ich nadbytočnosti nevykonal, keď mal za to, že doposiaľ vykonané dokazovanie je postačujúce na rozhodnutie vo veci.

59. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 C.s.p. potvrdil ako vecne správny, keďže žalobcovi nevznikol nárok na uplatnenú zmluvnú pokutu, ktorá mala zabezpečovať porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného z neplatnej konkurenčnej doložky. Taktiež potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania ako vecne správny.

60. O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý bol v tomto odvolacom konaní úspešný priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný nahradiť neúspešný žalobca. O výške trov tohto odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

61. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa v ustanovení § 419 C.s.p.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, na súde ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie môže podať strana sporu v ktorej neprospech bolo toto rozhodnutie vydané, dovolanie môže podať aj intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy podľa § 427 ods. 1 C.s.p.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 C.s.p., ak má sám, alebo jeho zamestnanec alebo člen vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom podľa § 429 ods. 1 C.s.p.

V dovolaní podľa § 428 C.s.p. sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).